

Lasten ja nuorten hyvinvointi koulussa

oppilashuollon uudet haasteet

☺ Kiitän Nekalan koulun vanhempainyhdistyksen puolesta lämpimästi kaikkia kyselyn toteuttamiseen osallistuneita: vanhempia, rehtoria, opettajia, oppilaita ja koulun muuta henkilökuntaa.
Erityiskiitos Teille vanhemmat kannustavista sanoistanne kyselyn kohdassa muuta.
Aurinkoisia kevätpäiviä kaikille!

Marja-Sinikka Tuhkanen-Mattila
puheenjohtaja ☺

Nekalan koulun vanhempainyhdistys toteutti helmikuussa 2003 Nekalan koulussa *Lasten ja nuorten hyvinvointi koulussa – oppilashuollon uudet haasteet* lomakekyselyn. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää mitä Nekalan koulun (vuosiluokat 1 – 6) oppilaiden vanhemmat odottivat kirjattavan koulun turvallisuus-suunnitelmaan. Edelleen kyselyllä kartoitettiin mielipiteitä järjestyssääntöjen pakollisuudesta, opettajan oikeudesta poistaa häiritsevä oppilas luokasta, kurinpitorangeistuksista ja poissaoloilmoituskäytännöstä. Kyselylomake jaettiin reppujakeluna koululaisten vanhemmille. Vastauksia tuli 257 palautuspäivään mennessä ja vastausprosentti on 62. Vastaukset edustavat hyvin sekä lukumäärältään että luokka-asteiltaan Nekalan koulun vanhempien näkemystä esitettyihin kysymyksiin. Tässä raportissa on esitetty kysymykohtaisia kommentteja tarkennuksena myönteisiin, kielteisiin ja en osaa sanoa –kannanottoihin. Raportissa on yhteenveto kannanotoista, graafinen kooste mielipiteistä sekä raportin lopussa edustava otos vanhempien kirjoittamista kommentteista.

Turvallisuussuunnitelmakysymyksen kohdalla vanhemmat toivat esille konkreettisia ehdotuksia suunnitelman rakennusaineiksi. Vastauksissa kiinnitettiin huomiota sekä koulun sisäiseen että koulun ympäristön turvallisuuteen. Henkisen hyvinvoinnin näkökulma fyysisen hyvinvoinnin rinnalla tuli selkeästi esille vanhempien vastauksista. *(Katso tarkemmin ao. kohta: 1. Kysymys: minkälaisia asioista koulun turvallisuussuunnitelmaan tulisi mielestäsi kirjata? Vanhempien kommentteja)*

Koulun järjestyssääntöjä koskevassa kysymyksessä vanhemmat sanoivat, että selkeät säännöt auttavat kaikkia tietämään miten pitää käyttäytyä, mitä vaaditaan ja mihin oppilaan odotetaan sitoutuvan. Häiriötön ja turvallinen oppimisympäristö on kaikkien etu. Järjestyssääntöjen pakollisuutta kannatti 93 %. *(Katso tarkemmin ao. kohta: 2. Kysymys)*

Opettajan oikeuteen poistaa häiritsevä oppilas luokasta vanhemmat korostivat, että luokan muiden oppilaiden työrauha ja turvallisuus täytyy taata. Eniten vanhempia mietityttää opettajien kyky hoitaa uhkaava tilanne, ettei jouduta ”ojasta allikkoon”. Opettajille toivotaan koulutusta näissä asioissa. ”En kannata” -vastaajat pitivät asiaa epätasa-arvoisena ja pohtivat että ”pärstäkerroin” voi ratkaista liikaa. Todettiin, että puhe on paras rauhanrakentaja. Opettajan oikeutta poistaa häiritsevä oppilas luokasta kannatti 90 %. *(Katso tarkemmin ao. kohta: 3. Kysymys)*

Väittämään, että rehtorilla on oikeus päättää väkivaltaisesti tai häiritsevästi käyttäytyvän oppilaan opetuksen epäämisestä jäljellä olevan koulupäivän ajaksi, vanhempien suhtautuminen hieman vaihteli. Vanhemmista 83 % oli opetuksen epäämisen kannalla. Perusteluna oli useimmiten se, että muiden oppilaiden työrauha ja turvallisuus täytyy taata. Vastaajista 16 % ei ollut suoranaisesti opetuksen epäämisen kannalla. Syynä oli se, että oppilasta ei saisi poistaa koulun tiloista, ettei rangaistus muutu palkkioksi. Vanhemmat suosittelivat epäämisen tilalle yksityisopetusta ja oppilasparkkia. Asiasta on kaikissa tapauksissa oltava yhteydessä vanhempiin ja tiedotettava kotiin. *(Katso tarkemmin ao. kohta: 4. Kysymys)*

Määräaikaista erottamista koskeva kysymys toi esille selkeitä mielipide-eroja asiassa. Vajaa kaksi kolmasosaa vanhemmista (61 %) oli sitä mieltä, että erottamisen voisi vastaisuudessa panna täytäntöön heti ilman lainvoimaa. Reunaehtona tosin mainittiin, että mikäli kaikki muut keinot on käytetty, niin erottaminen on ehkä ainut vaikuttava vaihtoehto. Toisaalta erottaminen ei saa olla yhden opettajan/rehtorin päätös, vaan useamman opettajan, asiantuntijan (esim. oppilashuoltoryhmä) ja vanhempien pitäisi yhdessä ratkaista asia. Erottamiseen johtaneet syyt pitää selvittää, sillä erotettu oppilas tarvitsee aina hoitoa ja tukea. Lisäksi opetuksuunnitelman mukainen opetus täytyy järjestää erottamisen ajaksi. Noin yksi kolmasosa vastaajista (39%) ei joko ollut erottamisen kannalla tai ei vielä ollut muodostanut asiasta selkeää mielipidettä. *(Katso tarkemmin ao. kohta: 5. Kysymys)*

Lähes kaikki kyselyyn vastanneet vanhemmat (99 %) kannattivat sitä, että koulun tulee ilmoittaa vanhemmille oppilaan poissaoloista. Vanhempien pitää saada tietää lapsensa poissaoloista, sillä vain näin he voivat reagoida omalta osaltaan asiaan välittömästi. (*Katso tarkemmin ao. kohta: 6. Kysymys*)

1. Kysymys: minkälaisia asioista koulun turvallisuussuunnitelmaan tulisi mielestäsi kirjata? Vanhempien kommentteja:

- turvallinen ja väkivallaton kouluympäristö
- miten edetään ongelmatilanteissa – kuka ottaa yhteyttä keneen...?
- selkeät toimenpiteet kiusaamista vastaan
- **koulukiusaamisen ehkäiseminen, koulumatkojen turvallisuus, ulkopuolisten pysyminen poissa koulun alueelta**
- yhteistyö koulun ja kodin välillä. Ilmoitus kotiin häiriköinnistä ja keskustelua kodin ja koulun välillä.
- **mm. liikennejärjestelyt (suojatiet, hidasteet...) + säännöt koulun ympäristössä, asianmukaiset tilat + opetusvälineet + turvallisuus esim. käsitöissä, yleensä tiedotusta + vastuu yksityisyyden suojaa koskevista asioista, lakipykälät kaikille tiedoksi**
- **käytöstapojen tärkeys: toisen kunnioittaminen, arvostaminen, koskemattomuus, säännöt siitä mihin saakka viha = paha olo saa purkautua. Oppilaan oikeus saada opetusta turvallisessa, rauhallisessa yhteisössä.**
- koulumatkojen tulee kuulua turvallisuussuunnitelmaan
- oppilaan suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta, häirinnältä ja myös huumeiden halussa pidosta ohjeet
- sanktiot turvallisuussuunnitelman rikkomisesta
- nopea puuttuminen ongelmiin
- **paloturvallisuus – pelastautumissuunnitelma + harjoitukset, kulunvalvonta, vahtimestarit, kriisitilanteiden hoitosuunnitelma, kuka kantaa vastuun ja tiedottaa**
- välituntivalvojen määrää lisättävä ja kirjattu suunnitelmaan. Palkataan avustajia.
- omistamiseen liittyvät asiat: pikkutarvaroiden varastelu, vaatteiden sotkeminen, koulutarvaroiden luvaton käyttöönotto huolestuttavat
- integroiminen normaaliopetuksessa on vain kaunis kupla koska resurssit puuttuvat – suunniteltava
- vahtimestarit joka koululle ja heille samat järjestyksen ylläpitoa koskevat oikeudet kuin opettajilla ja rehtorilla
- turvallisuustavoitteet, keinot ja toimintamallit tavoitteiden saavuttamiseksi, valvonta ja seuranta/ yksilöidyt toimintamallit ongelmien ja häiriötilanteiden hoitamiseksi – periaatteeksi nopea puuttuminen häiriöihin ja syiden selvittämiseen.
- selkeät määritelmät (= mitä on häirintä, kiusaaminen esim. oppilaan kokemaa uhkaa) ja ohjeet kohtakohdalta menettelytavoista, jos turvallisuus on uhattuna.
- välituntivalvonta, yhteiset pelisäännöt mm kiusaamistilanteiden selvittämisestä, että kiusatut osaavat ja uskaltavat toimia tullessaan kiusatuksi.
- **oppilaan turvallisuus koulussa+ koulumatkoilla → sääntöjen rikkomisesta rangaistus ja tieto kotiin (sama koskevat oppilaan omaisuutta koulussa)**
- kaikenlainen henkinen ja fyysinen lapsen koskemattomuus= tarkoittaa ennaltaehkäisyä, suojaamista, estämistä.
- opiskelurauha, yksilön koskemattomuus
- vastuut tilanteen valvomiseksi täytyy olla hyvin selvät. Jos määräyksiä ja ohjeita annetaan, niitä on myös noudatettava.
- selvät ohjeet opettajille miten he voivat toimia häiritsevän oppilaan tai kiusaajan kanssa.
- jatkuvasta tai törkeästä kiusaamisesta pitää ilmoittaa sekä kiusaajan että uhrin vanhemmille. Lapsilla pitää olla samat oikeudet kuin aikuisillakin esim. seksuaalinen häirintä on häirintää vaikka osapuolet olisivat vain 12v. Häirintää ei saa vähätellä.
- Valaistusta pimeään aikaan kouluun tuloon ja lähtöön, välituntivalvontaa lisää. Erilaisuuden ymmärtäminen.
- **ulkovalvonnan lisääminen, valvontakamerat vessoihin.**
- **kouluterveydenhuollon pitäisi olla tavoitettavissa joka päivä**
- **Kuka suunnitelman laatii? Jos opet+ muu henkilökunta, millä ajalla? – miten sitoutetaan ja koulutetaan?**
- keinoja kiusaamisen ehkäisemiseksi
- ohjeet miten toimitaan kiusaamis- tai tapaturmatilanteissa, tai jos koulun alueelta löytyy huumeneuloja tms.
- Koulukiusaaminen. Oppilashuollon palvelut ja henkilöstö sekä tavoitteet. Oppilashuoltoryhmä ja sen toiminnan periaatteet. Yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Oppilaiden/ huoltajien vaikutustavat.
- Tarkat määritelmät mitä tarkoittavat esim. väkivalta, kiusaaminen ja häiriökäyttäytyminen. Selkeät ohjeet ja toimenpiteet kuka valvoo ja miten toimia esim. kiusaamistilanteissa. Valvontaa (=ennaltaehkäisyä) toivotaan lisää esim. välitunneille.

2. Kysymys: järjestyssäännöt tulevat lain muutoksen myötä kouluun pakollisiksi.

- joka kouluun samat säännöt
- on paljon helpompaa ja selkeämpää toimia sääntöjen puitteissa
- nytkin on jo sääntöjä – hyvä, että kaikille pakolliseksi

- oppilaiden tulisi lukea säännöt ja allekirjoittaa ne ja koteihin tulisi säännöt jakaa ja vanhempien allekirjoitus
- yhteiset pelisäännöt koskevat kaikkia myös vanhempia!
- selkeät säännöt myös koulumatkoille
- koulukohtaiset säännöt hyvät
- koulun järjestyssäännöt voivat olla pelisäännöt positiivisessa mielessä ei vain kieltotaulu
- kaikilla tulisi olla yhtenäinen tieto mitä saa tehdä, mitä ei.
- kyllä nuorilla säännöt pitää olla.
- nykyään täytyy erikseen kieltää kaikki, mikä ei ole sallittua.
- helpottaa kaikkien työskentelyä.
- mitkä ovat järjestyssäännöt= sisältö?
- hyvä olla, mutta tarkistettava aika ajoin ja koulukohtaisesti räätälöitävä.
- jos tällä saadaan opettajien auktoriteettia taas takaisin, niin hyvä. Ei mitään ruumiillista kuritusta lapsiin saa kohdistaa, kuten karttakepillä sormille lyömistä tms.
- jos kouluikäisenä viimeistään ei opi järjestyssääntöjä, niin sitten ei koskaan.
- säännöt ja niiden noudattamisen valvonta luovat turvallisuuden tunteen sekä oppilaille että opettajille
- Selkeät säännöt, kaikkien tiedossa, kaikkien noudatettava. Valvonta?? Lisää turvallisuutta, kun tiedetään säännöt. Helpottaa "kurinpitoa", kun kaikki tietävät säännöt.

3. Kysymys: esityksen mukaan rehtorilla tai opettajalla on oikeus poistaa häiritsevä oppilas luokasta tai muusta koulun muusta tilasta ja oikeus käyttää oppilaan rauhoittamiseksi tarpeellisia voimakeinoja.

- väkivaltaisesti käyttäytyvä oppilas voi vahingoittaa myös muita oppilaita. Näin ollen hänet tulisi poistaa muiden oppilaiden luota välittömästi
- opettajalla keino taata muille oppilaille opiskelurauha
- opettajalla tulee olla valta tilanteesta riippuen
- ajat ovat muuttuneet ja olen sitä mieltä että opettaja tarvitsee tämän kaltaisia oikeuksia opetuksen ja koulurauhan turvaamiseksi
- oppilas voi olla vaarallinen toisille, ainakin pelottava toisille oppilaille
- eihän kaikkien tarvitse kärsiä jos yksi häiritsee luokan toimintaa
- häirikkö häiritsee myös opettajan työtä ja turvallisuutta
- voimakeinojen käytössä noudatettava varovaisuutta ettei ketään vahingoiteta
- JOS voidaan taata ettei tapahdu ylilyöntiä oppilasta poistettaessa
- Opettajat eivät voi olla täysin aseettomia oppilaisiin nähden. Asetelman on vaikea, jos oppilas tietää, ettei opettaja kuitenkaan voi tehdä mitään muuta kuin sanoa jotakin. Ja sillä kun ei ollenkaan aina ole mitään merkitystä. Opettajien ohjaus, miten käytännössä toimitaan. Mahdollinen seuranta, jos jollekin opettajalle / oppilaalle kovin usein tulee näitä tilanteita. Oppilailla oikeus häiriöttömään koulunkäyntiin.
- oikeus rauhoittaviin toimenpiteisiin on kaikilla aikuisilla (myös velvollisuus) kovin rankkoihin pakkotoimenpiteisiin ei opettajan tulisi kuitenkaan ryhtyä.
- puhe on paras rauhanrakentaja. En oikein usko, että tilanteessa osallisina oleville kannattaisi antaa lupaa fyysiseen kontaktiin. Missä kulkee "tarpeellisten voimakeinojen" raja? Olisi aina parempi saada paikalle nopeasti esim. "koulurauhan ylläpitäjä- virkamies (uusi ideomani ammatti) selvittämään tilannetta. Jos tilanne olisi hyvin uhkaava ja yleensä tilanteet ovat nopeita, pitäisi soittaa poliisille niin että oppilas sen myös saa tietoonsa voi rauhoittaa käyttäytymistä hetkessä.
- on oltava keinoja joilla taataan muiden oppilaiden työrauha.
- näin saadaan luokkiin työrauha
- yksi oppilas ei saa häiritä koko luokkaa. Luokalle on voitava selvästi viestiä, että häiritsevä käytös ei ole sallittua ja huonosta käytöksestä seuraa rangaistus.
- on vaikea antaa lupaa asiaan joka on tähän saakka ollut kiellettyä. Kuka valvoo, että voimakeinot pysyvät sallituissa rajoissa. Opettajatkin ovat ihmisiä ja on mahdollista, että voimakeinojen salliminen tulee aiheuttamaan hankalia tilanteita.
- joissakin tapauksissa fyysinen kosketus voi olla ainoa ratkaisu. Fyysinen kosketus ei saa tietenkään olla väkivaltainen.
- täytyy käyttää järkeä, kuinka "tarttuu" oppilaaseen. Open tai rehtorin täytyy saada tilanne hallintaan, koska ovat ainoita aikuisia paikalla. Häirikkö hermostuttaa muut ja saa pelkäämään.
- soitetaanko muuten paikalle poliisi? Mistä saadaan resurssit häiritsevän oppilaan huolehtimiseksi poistamisen jälkeen? Lisää koulutettuja aikuisia kouluun.
- voimakeinojen käyttöön on eri opettajilla hyvin erilaiset mahdollisuudet (nainen/ mies, heikko/ vahva).

4. Kysymys: rehtorilla on oikeus päättää väkivaltaisesti tai häiritsevästi käyttäytyvän oppilaan opetuksen epäämisestä jäljellä olevan koulupäivän ajaksi.

- hän häiritsee käyttäytymisellään muiden oppilaiden opetusta, jokaisella oppilaalla pitäisi olla häiriötön oppimisilmapiiri

- tilanteen rauhoittumisen kannalta hyvä asia
- etteivät toiset lapset kärsisi häiriköstä
- miksi sallia moista käytöstä? Oppilaan on kannettava vastuunsa käytöksestään. Tarpeeksi monta poistoa koulusta kotiin, jää luokalle ja ehkä sitä myöten vastuun kantaminen kasvaa.
- **koululla pitää olla keinoja koulurauhan ylläpitämiseen**
- rehtori on pomo. Johtajaa tarvitaan rajojen asettamiseen – koulurauha palautuu
- täytyy saada toimia näitä häiriköitä vastaan. Opettajilla ja rehtorilla on ollut liian paljon kestämistä kun ei mitään ole saanut tehdä!
- onko se sopiva rangaistus? Tuskin. Mihin lapsi menee loppupäiväksi???
- jopa kolmen kuukauden erottaminen olisi hyvä olla lain takana – ei vain koulun ehkä pikaistuksissa antama
- jos opettaja laittaa oppilaan koulusta kotiin kesken koulupäivän, opettaja on lapsesta vastuussa
- lieneekö loppupäivän lomautus hyvä ratkaisu?
- vapautus koulutyöstä saattaa toimia epäasiallisen käyttäytymisen palkintona ja vahvistajana
- voi olla lintsamiskierteen alku ja juuri
- **erottaminen ei korjaa ongelmia. Oppilaan on vaikea tulla kouluun erottamisen jälkeen.**
- **jälki-istunto välittömänä kurinpitorangaistuksena hyväksyttävissä vrt. erottaminen kova toimenpide**
- mielestäni rehtori voi olla puheenjohtaja mutta ei yksistään hänen esityksestään asiaa päätetä
- **pitää taata rauha oppimiselle**
- rehtorilla tulee olla auktoriteettia sen verran, että voi ko. asiasta päättää.
- toivottavasti häiriköt eivät käytä hyväkseen, päästäkseen vapaalle kesken päivän.
- eikö kyseinen opettaja voisi saada vastaavaa oikeutta?
- kuka huolehtii häiriköstä poistamisen jälkeen.
- mitä epäamisellä voitetaan? Yksityisopetus mieluummin loppupäiväksi. – lisää henkilökuntaa.
- tilanne tulisi asiantuntia – avuun selvittää (psykologi tms.) mahdollisimman pian miksi oppilas sai väkivaltaisen ”kohtauksen”. Psykkinen kestävätilanne koulussa tai kotona, huumausaineet vai koulukiusaus yms. Oppilas saisi ”kriisiapua”.
- ihan hyvä isommille (5-6 luokkalaistille), mutta ei tätä pienemmille oppilaille, koska heille tulee turvattomuudentunne → on heitteillejättöä.
- **Jos oppilas joudutaan lähettämään kesken pois, hänelle pitäisi järjestää jonkunlainen parkki, missä voisi olla ja rauhoittua. Jos lähetetään kotiin yksikseen, voi seuraavan päivän kouluuntulo olla todella vaikea. Oppilas voisi parkissa rauhoittua ja selvittää tilanteesta paremmin eteenpäin.**

5. Kysymys: määräaikaisen erottamisen voisi vastaisuudessa panna täytäntöön heti ilman lainvoimaa. Kurinpitorangaistukset jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen (max 3 kk) erottaminen säilyvät perusopetuksessa ennallaan.

- kyllä minun mielestäni opettajalla ja rehtorilla pitäisi olla oikeus päättää asiasta tietysti voisi neuvotella asiasta vanhempien kanssa
- kyllä sillä jotain vaikutusta on
- **erottaminen on oppilaan kannalta vakava asia: miten hän kuluttaa aikansa erottamisen aikana!?**
- **kannatan keskustelua vanhempien, opettajien ja oppilaan välillä ja mahdollisesti kasvatusalan ammattilaisten kanssa**
- ei yhden opettajan päätöksellä
- pitäisi ensin tutkia kunnolla asia sekä keskustella vanhempien kanssa
- erottaminen on kova rangaistukeino. Mieluummin oppilaan ongelmat tulee selvittää ja auttaa häntä muilla keinoin – erottaminen ei ole ratkaisu ongelmiin.
- vain jos tilanne vakavuudellaan erottamisen sallii
- **en kannata erottamista ilman lainvoimaa, jälki-istunto ok**
- opettaja voi olla tyrannimainen joten laki oltava takana
- vain täysin väkivaltaisissa tilanteissa kannatan
- riipeä toiminta hyvä näissä asioissa muuten koko luokka on hoidon tarpeessa
- toivottavasti lapsi muistaisi, että rangaistus tulee jos tekee jotain mikä on kiellettyä
- Erottamisessa täytyy varmistaa, ettei tule mielivaltaa. Pitäisi oppilas ohjata johonkin puuhaan/ opiskeluun tässä erotusaikana. Ei saisi jättää ainakaan ilman mitään ”hoitoa tai ohjausta”. Yhteistyö kodin ja koulun välillä tärkeä.
- **tärkeämpi kysymys on mihin toimenpiteisiin ryhdytään koulusta erotetun lapsen saamiseksi ”raiteilleen”**
- kannatan kurinpitorangaistuksena, en osaa sanoa lainvoimaisuusasia vaikutuksista
- **aika iso rangaistus esim. 3kk:n koulusta erottaminen (en ehkä osaa ajatella tekoa, josta saa 3kk:n koulusta erottamisen) meillä Suomessa.**
- erottaminen määräajaksi on niin rankka asia, ettei sitä pitäisi tehdä liian hätäisesti, kun tunteet ovat vielä pinnassa. Jos ajattelen näitä rangaistuksia kapinoivan murrosikäisen silmin, tuntisin kapinoivani entistäkin enemmän. Onko esim. jälki-istunnoista todistettavasti ollut hyötyä?

- täysin väkivaltaisessa tilanteessa kannatan. **Muuten tilanteen kartoitus vanhempien -koulun välillä heti paikallaan ja päätös tehdään sen pohdinnan tuloksena. Vanhempana ei halua epäluottamusta koulun kanssa, lapsenhan täytyy palata kouluun.**
- ei ehkä yksioikoisesti, pitäisi tuntea oppilaan historia. Ensikertalaiselle liian kova rangaistus. Huomioitava myös esim. murrosiän tuomat aggressiiviset piirteet luonteesta; ei pysty käyttämään harkintakykyä.
- pelkkää "sanan helinää" ei useinkaan auta.
- aika raju rangaistus ja liian nopeasti käytäntöön.
- jos kaikki konstit on käytetty, niin sääntöjen rikkomisesta tulee rangaista.
- ihan hyvät rangaistukset, joita ei enää varmaankaan käytetä siinä määrin kuin ennen. Entistä tiukempaa valvontaa saisi nykyään olla.
- en pidä erottamista välttämättä parhaimpana vaihtoehtona. Asiasta pitäisi ensin keskustella oppilaan, vanhempien ja opettajien kanssa ja miettiä parasta ratkaisua ongelmaan.
- rehtorille ja luokanopettajalle valtuus tehdä päätös ilman pitkiä byrokraattisia käsittelykeinoja, jona aikana häiriintynyt vain jatkaa käytöstään, jos ei toimita.
- harkinta vaatii rauhallisuutta ja aikaa. Äkkipikaiset päätökset voivat olla sokeita. Mieluummin tieto vanhemmille, keskustelua, perunateatteria ym.
- **parempi vaihtoehto olisi vaihtoehtokoulu/ luokka- lisää psykiatrian hoitopaikkoja, psykologin/ kuraattorin/ sosiaalityöntekijöiden palveluita. Lisää vastuuta vanhemmille + tukea sitä tarvitseville.**
- **Oppilashuolto mukaan. Oppilaan ja vanhempien kuuleminen.**
- Lainvoima takaisi mielestämme paremmin oppilaiden tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden. Esim. opettajan "henkilökohtainen asenne" jotakin oppilasta kohtaan, ei pääsisi vaikuttamaan.
- oltava yhteinen päätös.

6. Kysymys: perusopetuslain uudistuksen myötä luvattomista poissaoloista tulee ilmoittaa vanhemmille

- *alikäisen lapsen vanhemmilla on oikeus tietää lapsensa poissaoloista sekä siihen liittyvistä syistä*
- *ilmoitus vanhemmille, jotta voisivat puuttua poissaoloihin*
- *ettei vanhemmille tule yllätyksenä lapsen poissaolot*
- *oletan että nytkin ilmoitetaan!*
- *ehdottomasti vanhempien pitää saada tietää mitä siellä koulumaailmassa oikein tapahtuu*
- *puhelin on hyvä keksintö, Paperit voi hukata tai allekirjoituksen väärentää.*
- *kaikki vanhemmat eivät ehdi tai kykene valvomaan lasten koulunkäyntiä*
- *pienistäkin asioista heti tieto kotiin*
- *lapset osaa pimittää!*
- *haluan tietää missä jälkikasvu pyörii – tuskin lintsari ovat mummoja kadun yli auttamassa...*
- **Huoltajat ensisijassa vastuussa lapsesta, täytyy tietää, missä mennään, jotta voidaan puuttua asioihin ajoissa.**
- **Vanhempien pitää tietää ja tulee saada tietää mitä nuoret/ koululaiset "touhuavat" päivisin.**

